

NOTAT

NFA's principper for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning

8. november 2021

J.nr.

ANALYSE OG DATA
JLB

Danske universiteter har i 2021 udarbejdet et dokument ”Principper og anbefalinger for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning”¹, som sammenfatter en række principper og anbefalinger for god praksis i universiteternes forskningsbaserede samarbejde med og rådgivning til eksterne parter, som fx ministerier, styrelser, private virksomheder og interesseorganisationer, fonde mv. Dokumentet udfolder en række overordnede principper for samarbejdet, der er; forskningsfrihed, uvildighed, armslængde, transparens, ærlighed og ansvarlighed.

Principperne lægger sig i forlængelse af en række væsentlige dokumenter og regler på området, herunder Universitetsloven, det danske kodeks for integritet i forskning, databeskyttelsesforordningen og suppleres af universiteternes egne institutionelle retningslinjer samt internationale regler og vejledninger.

NFA tilslutter sig overordnet set disse principper og retningslinjer og tilstræber at agere med samme uafhængighed, åbenhed og integritet i vores forskningsbaserede rådgivning og vores samarbejdsrelationer.

Givet NFA's formelle placering som sektorforskningsinstitution under Beskæftigelsesministeriet, er der imidlertid en række afvigelser i NFA's rammer i forhold til universiteterne. Disse afvigelser i lovgrundlag og styringssetup, følger af den andeledes regulering i Sektorforskningsloven vs. Universitetsloven og af sektorforskningsinstitutionernes relation til det ministerie de er underlagt.

Nedenfor beskrives en række særlige forhold, hvor NFA's retningslinjer kan afvige fra universiteternes principper og retningslinjer.

- NFA's rolle som sektorforskningsinstitut under Beskæftigelsesministeriet betyder at NFA ud over den fri forskning og den rekvirerede forskning og rådgivning, som dækkes af universiteternes retningslinjer, udfører arbejde med direkte **myndighedsbetjening** af ministeriets øvrige enheder og at departementet og AT har en trækningsret på NFA. Denne myndighedsbetjening er ikke omfattet af retningslinjerne, men af almindelige forvaltnings-

¹ Principperne kan findes på <https://dkuni.dk/pressemeddelelser/nye-principper-og-anbefalinger-om-forskningsbaseret-samarbejde-og-raadgivning/>

retslige bestemmelser, herunder om offentlighed i forvaltningen. Myndighedsbetjeningen vil typisk have form af bidrag til besvarelse af konkrete folketingsspørgsmål, spørgsmål om tolkning af konkret forskning, ekspertbistand til udvikling af metoder eller policy etc.

- Vedrørende medarbejdernes **forskningsfrihed** refereres i universiteternes retningslinjer specifikt til Universitetslovens bestemmelser om forskningsfrihed. I Sektorforskningsloven findes ikke en tilsvarende regulering af forskningsfrihed ud over det der følger af den generelle formålsbestemmelse omkring uafhængighed og pligten til at værne om videnskabsetikken (Sektorforskningsloven §2 stk. 2). Universitetslovens styrelsesbestemmelser (§14 stk. 6) indeholder en mere specifik regulering af forskernes forskningsfrihed, omfanget af pålagt arbejde etc. som ikke genfindes i Sektorforskningsloven. Forskningspersonalet ved NFA har forskningsfrihed i forhold til metoder, fortolkninger og offentliggørelse af resultater, men kan pålægges at forske i bestemte emner og inden for bestemte projekter som følger af NFA's formålsbestemmelse, institutionsstrategi og forskningsprogrammer.
- Omkring **offentliggørelse** fremgår af Sektorforskningslovens § 9, at "*Sektorforskningsinstitutionen skal offentliggøre sine forskningsresultater. Særlige hensyn, herunder samfundsmæssige hensyn og hensyn til virksomheders muligheder for at udnytte forskningsresultater, kan dog begrunde afvigelser fra denne bestemmelse.*" Der kan være projekter, hvor NFA's publicering forsinkes på grund af behov for koordination/orientering af den øvrige del af Beskæftigelsesministeriets koncern, ligesom der kan være eksempler på at NFA publicerer resultater før peer review, hvis resultaterne skal anvendes i forbindelse med koncerninterne, politiske processer eller hensyn til samfundsnytte. Begge dele kan rummes under universiteternes retningslinjer, og NFA vil sikre, at afvigelser fra almindelig fri publicering (herunder fortrolighed om forskningsresultater) altid aftales eksplicit og begrundes før projektstart.